

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Forum Competens Quæstionibus ex Universo Jure
selectis, atque ad praxin utilissimis illustratum, Seu
Tractatus Canonico-Civilis**

Friderich, Melchior

Ingolstadium, 1709

§. I. Quodnam sit Forum Competens Principum ac Ordinum S.R. Imperij?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61662](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61662)

CAPUT II.

De Foro Privilegiato Laicorum.

§. I.

*Quodnam sit Forum Competens Principum ac
Ordinum S. R. Imperij.*

SUMMARIUM.

335. Declaratur status *Quæstionis*.
336. Forum, ubi conveniantur, habent etiam summi Principes.
337. Triplex Ordo Subditorum S. R. Imperij distinguitur. Omnes Status Imperij sunt subditi immediatè Imperio; at non vicissim omnes immediatè subditi sunt Status Imperij.
338. Principes & Principali dignitate fulgentes in prima instantia non coram Imperiali Camera, sed coram Austregarum Judicibus conveniendi sunt.
339. Austregarum Judices videntur habere Jurisdictionem solum delegatam.
340. Decidere possunt causas etiam Criminales; non item Matrimoniales, aut Feudales.
341. Affertur modus, quo Princeps judicio Austregarum convenit Principem.
342. Octo sunt viæ, quibus Principes ab alijs immediatis Imperij subditis, non tamen Principibus, conveniuntur.
343. Iisdem vijs procedendum est, quando Electores ab hominibus Imperio mediatè subiectis conveniuntur.
344. Princeps Imperij ab aliquo, qui Imperio subiectus non est, conventus coram Imperatore aut Camera Imperiali, causam advocare ad judicium Austregarum non potest.
345. Princeps Prælatos, Comites, aliósque Imperio immediatè subiectos, convenit duobus modis, qui explicantur.

346. Duobus item Prælati, Comes, Nobilis, alium Prælatum, Comitum, Nobilem.
347. Prædicti à Civitatibus Imperialibus immediatè in Camera Imperiali conveniuntur.
348. Ipsæ quoque Civitates Imperiales tam à mediatis quàm ab immediatis Imperij subditis in prima etiam instantia coram Imperiali Camera conveniuntur, nec judicij Austregarum gaudent.
349. Si unus immediatè subiectus Imperio, alter mediatè; aut unus gaudens privilegio Austregarum, alter immediatè Camera subiectus, ejusdem litis sint consortes, simul in Camera conveniuntur. Principes aliique Imperio immediatè subiecti suos subditos in eadem Camera conveniunt.
350. Quatuor univèrsim casibus privilegio Austregarum gaudent, qui Imperio immediatè subiecti sunt.
351. Non possunt invitati immediatè coram Imperatore conveniri.
352. Subditus à Principe tanquam à Judice Ordinario gravatus extrajudicialiter, appellat ad Judices Austregarum: ad Camera verò Imperialem, si ab eodem gravatus fuit tanquam privato, v. g. in aliquo contractu.
353. Austregis locus est, si plures immediatè subiecti Imperio unâ actione conveniantur.

335. Cùm hic agamus de Foro singulari, non est locus dicendi de Laicis, qui in loco Domicilij forum sortiuntur, seu territoriali domino, sub quo degunt, subiecti sunt, quia speciali privilegio ab ejus jurisdictione non sunt exempti. Igitur solum de ijs agendum est, qui vel ipsi territorium habent, & jurisdictionem ab alio Superiore independentem, vel in alterius quidem territorio sunt, eidem tamen non subiecti, quales sunt ipse supremus Imperij Princeps, & alij ibidem quidem degentes, at nemini alteri, nisi Supremo illi Capiti, subiecti.

336. Cùm Princeps summus, ut ait Ulpian. *L. 31. ff. de Legib.* solutus sit legibus (nisi quas ipse sibi per pacta cum subditis & conventionio-

ventiones, dicit) ac præcipuè Imperator, propter excellentiam & majestatem, quam eminenter continet Imperatoria Dignitas, idcirco non est mihi animus, sed religio dicere de Foro, in quo conveniri queat Imperator, aut Rex Romanorum, aliique Supremi Principes. Posse etiam istos judicari & ex gravissimis causis Imperiali ac Regio throno privari, asserunt præter reliquos Juris Publici DD. Schraderus *de Feudis* p. 4. c. in. 19. Sinoldus *de Vicarijs Imperij thesi* 6. lit. C. Reinckingk *L. 1. de Regim. seculari class.* 2. c. 2. n. 177. Nec desunt complura hujus privationis exempla, seu, ut vocant, præjudicia. A quibus tamen, quasque ob causas, id fieri queat, meum non est dicere, cum hinc aliquid pronunciare, & privatum judicium interponere velle, à prudentissimis periculosum censeatur, ut ait Forstner. *in Notis Polit. ad Cornel. Tacit.* L. 1. Videantur ex Publicistis Sinold. *l. c. thesi* 7. & 8. Buxtorf. *ad auream Bullam conclus.* 81. Reinckingk *l. c.* Sprenger. *de moderno Imperio Romano Germanico* c. 2. Carpz. *de Lege Regia* c. 1. sect. 8. & c. 14. sect. 6. Ex alijs Juristis Jul. Clar. *L. 5. Sentent. §. fin. q. 35. n. 6.* Bald. Paul. Castr. Roland. à Valle, aliique, quos citat Tuschus *V. Imperator conclus.* 32. & Delbene *de Immun. Eccles.* c. 10. dubit. 18. Ex Theologis Bellarm. *contra Barclaium*, Suar. *L. 3. Defens. Fidei* c. 22. & tribus seqq. Azor p. 2. *Institut. Moral.* L. 11. c. 5. q. 6. Diana p. 1. tr. 2. *resol.* 123. & Eugenius Lombardus seu Emin. Card. Sfondrati *Regularis Sacerdotij* L. 1. *toto*, eruditissime totum id, quod dici hinc potest, pertractans. Ex Canonistis Interpretes *in C. Novit.* 13. *de Judic. C. licet* 6. *de Vot. & voti redempt. cit. C. Venerabilem* 34. *de Elect. cit. C. ad Apostolicæ de Sent. & re judic. in* 6. *Clement. un. de Jurejur. Extrav. un. Ne Sede vacant. Extravag. Unam Sanctam inter comm. de Major. & Obed. Extravag. Meruit de Privil. C. per Venerabilem Qui filii sint legitim. Can. Si Imperator* 11. *dist.* 96. In causis quoque civilibus Imperator Judicem agnoscit, & quidem inter subjectos Imperio seu Electores, ut patet ex aurea Bulla c. 5. magis tamen ex liberali sua voluntate & conventionem cum Electoribus & reliquis Imperij Statibus

tibus in ita, per longam consuetudinem firmata, quam ex necessitate: cum impossibile videatur, ut quis sit summus Monarcha, & simul coram alio, præcipue subdito, in jure judicioque comparere teneatur. Et hic quoque meum non est dicere, quis in his causis sit Judex Imperatoris: cum quaestio sit æqualis illi controversiæ, quæ magnis partium studiis post mortem Ferdinandi III. Imperatoris de Vicariatu Imperij agitata fuit Anno 1657. & 58.

337. Igitur Suprema Potestate Seculari venerabundo silentio præterita, & de illis loquendo, qui proximo eam gradu secuti, non domicilij, ubi sunt, sed speciali foro gaudent, quales sunt, qui Romano Imperio immediatè sunt subjecti, so dem heiligen Römischen Reich ohne Mittel unterworfen seyn / triplicem eorum ordinem distinguo. Primus est Principum & Principali Dignitate illustrium der Chur-Fürsten / Fürsten / und Fürsten: mässigen. Secundus Prælatorum, Comitum, Baronum, Nobilium. Tertius Civitatum Imperialium. Vultejus ad L. 1. C. ubi Senator. n. 31. & seq. Matth. Stephani L. 1. de Jurisdic. p. 1. c. 3. mem. 3. à n. 6. Mindan. L. 1. de Processib. c. 16. n. 2. Sive sint solum subditi immediatè Imperio, sive etiam ejusdem Status. Nam potest aliquis esse immediatus Imperij subditus, ita scilicet, ut nullum Superiorem præter Cæsarem recognoscat, quin sit Status Imperij, seu votum & sessionem in Comitibus Imperialibus habeat. Quamquam enim quilibet Imperij Status Imperio immediatè subsit, non tamen vicissim omnis immediatè subjectus Imperio est simul Status Imperij. Nam hujusmodi Status non sunt Nobiles immediati, de quibus Blumen in Processu Camerali tit. 26. n. 49. & tit. 27. n. 45. Nec non quidam Comites & Barones immediati. Capitul. Leopold. §. 40. v. Grafen und Herrn / so in den Reich Collegijs keine Session oder Stimme haben. Nec non quædam Monasteria, de quibus Schubh. c. 3. de Austregis n. 27. & Blumen cit. tit. 26. n. 44. & 49. Qui verò Proceres sint Status Imperij, præter alios docent Reincking L. 1. de Regim. secul. class. 4. c. 21. & seqq. & Blumen cit. tit. 26. & 27. qui tit. 26. n. 48. ait, esse infallibilem ac

M m

firmis-

simam hanc propositionem: *Quicumque in subscriptionibus Recessuum Imperij invenitur, ille est Status Imperij.* Quandoquidem nemo ad ejusmodi subscriptiones admittitur, qui in Comitibus Sessionem & Votum non habet. Non tamen, ut idem bene advertit, sequitur: *Hic vel ille in subscriptione hujus vel illius Recessus non invenitur, ergo non est Status Imperij.* Quanquam procedat hæc argumentatio: *Isle in nullis subscriptionibus Imperij invenitur, ergo non presumitur esse Status.*

338. De primi Ordinis viris ut primo loco, tanquam post Imperatorem Regemque Romanorum præcipuis, agam, notum est ex Ordinatione Camerali, & fusè declaratur à Gaillio *L. 1. observ. 1. n. 19.* Cothman. *L. 1. consil. 31. à n. 2.* Reinckingk *L. 2. de Regim. secul. class. 2. c. 16.* ac alijs mox allegandis, eos in prima instantia coram Camera Imperiali conveniri non posse. Quamvis enim jurisdictio Camerae fundata sit in omnibus Imperij Civibus & Statibus, qui Imperatoriæ jurisdictioni iusunt. *Ordin. Camer. p. 2. tit. 7.* Etiam Electoribus. R. J. de anno 1584. §. *folgends aber.* Cùm Camera sit Consistorium summi Principis. Gaill. *L. 1. observ. 84. n. 5.* Mynsing. *cent. 4. observat. 6.* & Majestatis suæ judicium *Jhrer Majestät Cammer-Vericht / R. J. Norimbergæ anno 1542. §. und wiewohl /* ideòque Majestatem Imperatoriam quoad contentiosam jurisdictionem representet. Gaill. *cit. observ. 1. n. 1.* Quia tamen mediati subditi Imperij non statim in Camera conveniuntur, sed vel primam vel secundam vel quandoque tertiam instantiam habent, antequam ad Cameram deveniant (nisi subditi à suo domino conveniantur tanquam refractarij, vel etiam alia ex causa: quo casu statim in Camera forum sortiuntur, per ea, quæ tradunt Mynsing. *cent. 5. observ. 1.* Hartmannus Hartmanni *tit. 1. de Judic. observ. 1. n. 7. & 8.* Mindan. *L. 1. de Processib. c. 17. n. 13.*) idcirco ne personæ immediatè Imperio subjectæ deterioris essent conditionis, & statim Supremo Camerae Judicio personas suas & causas gravissimas committere cogentur, Imperatoris & Procerum Imperij unanimi

nimi consensu constitutum est *Ordin. Camer. p. 2. tit. 2. § 3.* ut immediati Cives Imperij primæ instantiæ loco, sive ab immediatis sive à subditis & mediatis conveniantur, coram Judicibus Austregarum forum sortiantur.

339. *Judicium Austregarum, der Austragen* / (sic dictum, quòd ibi lites à delectis Judicibus componantur & decidentur durch rechtlichen Austrag) diversimodè constituitur, pro diversorum Statuum, qui ibi conveniuntur & conveniunt, conditione ac dignitate, de quibus mox dicetur. Utrùm Austregarum Judices sint Ordinarij, an Delegati, hìc controvertitur. Pro Delegatis eos habent Vultejus *ad L. 1. C. de Jurisd. om. Judic. n. 86.* Mindan. *l. c. c. 19. n. 4.* Stephani *l. c. n. 44.* Roland. *de Commisar. p. 1. lib. 1. c. 5. n. 2. & L. 3. c. 5. num. fin.* Gaill. *cit. observ. 1. n. 52. & observ. 33. n. 3.* Mynsing. *cent. 2. observ. 52.* Caspar. *Leipold. de Concurr. Jurisdic. q. 15.* ac alij passim; eò quòd recusari possunt, causasque solùm singulares decidunt, nec si suis Consiliarijs & Curia eas subdelegant, ad ipsos, sed ad Cameram appellatur, habentque ferè præfixum certum decidendæ causæ tempus, nec sententias à se latas exequi, sed executionem ad Cameram Imper. remittere debent, possuntque, si suspecti sunt, recusari, ita ut omninò removeantur; nec suam jurisdictionem habent immediatè à Lege vel Principe, sed ex nominatione, electione, & requisitione quæ actoris quæ rei. Quæ omnia potestatem delegatam, non ordinariam, denotant. Unde corrui ratio Boceri *c. 7. de Jurisdic. n. 26.* & Blumen *de Processu Camer. tit. 27. à n. 12.* Ordinariam Jurisdictionem eis tribuentium ex eo, quòd eam habent ex constitutione Imperij. Alias ipsorum rationes dissolvit Stephani *l. c. à n. 40.*

340. Causæ autem, quæ Austregarum judicio deciduntur, sunt Civiles, ut patet ex *Ordin. Camer. p. 2. tit. 4. prin.* Idem contra Vultejum in *L. 1. C. Ubi Senator. n. 48.* de Criminalibus tradunt Mindan. *L. 1. de Process. c. 9. prin.* & Ummius *disp. 4. ad Process. Judic. th. 10. n. 51.* eò quòd verba *Ordin. Camer. p. 2. tit.*

2. & tit. 4. prin. Sprüch und Forderung sint satis generalia, & litis ac negotij nomine etiam causæ criminales veniant. *L. Judiciorum. ff. de Accusat. L. in criminibus C. de Jurisdic. Cujac. L. 24. observ. 16. & L. 9. observ. 21.* Quin & causas Matrimoniales Judicibus Austregarum decidendas committunt Mindan. *l. c. c. 10. mem. 2. prin.* Vultejus *l. c. n. ult.* & Ziegler. *in Commun. Conclus. §. Austregæ conclus. 2. n. 1.* Verùm hanc opinionem multis ac benè rejicit Reincking *L. 3. de Regim. secul. & Eccles. class. 1. c. 10. à n. 42.* quamvis cateroquin acerbus SS. Pontificum & Catholicæ Ecclesiæ hostis. Estque inter Catholicos extra omne dubium, has causas ad solum Ecclesiæ forum spectare, ut infra fusiùs dicitur. Illud facilè concedo, sicut alios Judices Ordinarios, ita & Austregarum, judicare posse de quæstionibus meri facti à matrimonio dependentibus, v. g. utùm hæc illave proles ex his parentibus sit genita; item de dote, donatione propter nuptias, successione hæreditaria, alimentis &c. Pariter ad Austregas non pertinet causa Feudalis. De hac enim sibi Imperator reservavit cognitionem *p. 2. Ordin. Camer. tit. 7.* si controversia incidat super Ducatu, Principatu, Comitatu. Sed nec de reliquis Feudalibus cognoscere queunt Austregarum Judices: quippe quæ habent speciales suos ex Jure Feudali Judices, vel ipsum dominum, vel pares Curiæ. *L. 2. feud. tit. 16. & ibi vulgò DD.* Si tamen Vassallus dominum recognoscere nolit, seque ejus vassallum neget, Austregis locum unà cum Camera Imperiali facit Mindan. *l. c. c. 19. mem. 9.* Non tamen apparet, cur non solis Judicibus Austregarum cognitio tunc relinquenda sit, sicut in alijs causis ad ipsos pertinentibus, cùm in tali casu nec Dominus Feudi, nec Pares Curiæ judicent.

341. His ita de Austregarum judicio, quantum ad propositum nostrum necesse videbatur, in genere constitutis, singillatim explicandum est, quomodo ibi conveniantur immediati subditi Imperij. Itaque juxta Ordinationem Cameræ Imperialis *p. 2. tit. 2. si ij*, qui primi Ordinis sunt, id est, Electores ac alij Dignitate Prin-

Principali fulgentes, ab aliquo ejusdem Ordinis, seu Principe, conveniendi sunt, Princeps Actor illi Principi, quem vult convenire, libellum mittit actionis, quâ experiri cogitat; ipsûmque simul requirit, ut se submittat iudicio, mit *Ersuchung ihm darumb Rechts zupflehen*. Quo facto requisitus Princeps intra quatuor septimanas à facta requisitione seu litis denuntiatione computandas, nominare tenetur quatuor Principes regentes, sive qui sint cum imperio, partim Ecclesiasticos, partim Seculares, ex diversa tamen domo & familia. Ex quatuor nominatis Actor eligit unum pro Iudice, & de ejus electione Reum in scriptis certiore reddidit, quem uterque quatuordecim exinde diebus pro suscipienda causa requirit *umb der Sachen Annehmung und Tagsetzung*. Quòd si Reus vigore Constitutionis requisitus intra dictas 4. hebdomadas Principes non nominaverit Actor, poterit iste causam per viam protractæ, vel denegatæ justitiæ ad Cameram Imp. transferre *cit. tit. 2. §. ult.* cum eo ipso, quòd Reus Ordinationi non paret, privilegio Austregarum renuntiâsse censeatur, ac propterea res ad primævam naturam ac ordinarium Cameræ iudicium revertatur *arg. L. 2. C. si contra jus vel utilit. publ. & L. 2. C. si advers. rem judic.* Iudex verò ex quatuor à Reo nominatis electus ab actore, & requisitus, officium suscipere etiam invitus cogitur, certo loco, die, consiliarijs suis certis, neutri parti suspectis, qui causam cognoscant, designatis: nisi renuendi causas gravissimas habeat. Quòd si ante decisionem causæ moriatur, Actor ex reliquis nominatis Principibus alium eligere poterit. *Ordin. Cam. p. 4. tit. 2. §. darauff v. und ob der Erforn / coram quo processus apud priorem institutus continetur.* Quamvis hodierna consuetudine coram Successore hujusmodi Iudicis ex consensu litigantium continuari soleat, teste Vulteio *in L. 1. C. ubi Senator. n. 33.* Quin posse ab ipso hujusmodi Iudice, si se moriturum causâ nondum terminatâ videat, aut vivus regimine decedat, alium ex tribus nominatis subrogari, qui eâdem, quâ ipse, ratione, deducta repetendo, non deducta persequendò, procedat, contendunt *Wumbser. t. 1. observ.*

13. n. 6. Ummius *disp. 4. ad Process. Judic. th. 8. n. 42.* aliique. Per mortem verò Imperatoris jurisdictionem electi hujusmodi Judicis, etiam causâ adhuc integrâ, non extinguï, censet idem Ummius cum Mindano.

342. Quòd si, qui primi Ordinis sunt, videlicet Principes, conveniantur à secundi Ordinis, nimirum à Prælatibus, Comitibus, Baronibus, Nobilibus; vel etiam à tertij, seu Civitatibus Imperialibus, octo modi seu viæ, quibus fieri possit, *cit. Ordin. Cam. p. 2. tit. 4.* præscribuntur, quarum unam pro arbitrio Actor eligere, semel tamen electam prosequi, & Reus sequi tenetur.

Prima est: ut Prælati, Comes, Nobilis immediatè Imperio subjectus, & Civitas Imperialis, Electorem, aliúmve Principem conventurus, ab eo petat sibi jus reddi per ipsius Consiliarios novem, non suspectos (qualis ex. gr. foret, qui controversiæ causam dedisset. *cit. tit. 4. prin.*) & juramento, quo ipsi Reo obstructi sunt, solutos, quorum quinque sint Equestris, reliqui quatuor Jurconsultorum Ordinis, suis Rei sumptibus, & salvo, ut vocant, conductu eundi & redeundi partibus concessio. Eritque tunc locus judicij in aula Principis Rei, & causa decidenda intra dimidium annum, vel ad summum intra anni unius & diei spacium à productione libelli computandum. Aliàs causa ad Cameram devolvitur. Quemadmodum etiam, si coram Consiliarijs reus se sistere judicio recusat, per viam denegatæ Justitiæ actori supplicanti, & instrumentum desuper confectum exhibenti, in Judicio Camerali succurritur. *Ordin. Cam. cit. p. 2. §. dieselben/ubi etiam tit. 6. prin.* appellatio in hoc casu permittitur. Non tamen reconventio hîc locum habet. *cit. tit. 4. §. dieselben.*

Altera via est: ut Actor, si mavult, ex novem dictis Consiliarijs septem aut quinque eligat, qui dicto modo causam tractent. *cit. tit. 4. §. zum anderen.* Tertia: ut Elector, aliúsve Princeps tres non suspectos Principes nominet, ex quibus actor, quem volet, eligat, qui juxta dictam Ordinationem procedat. *cit. tit. 4. §. zum dritten*

Quarta: ut coram Commissario, per Actorem à Cæsare impetrando

petrando, qui minimum Prælati aut Comes sit, causa ventiletur & expediatur. *cit. tit. 4. §. zum vierdten.*

Quinta: ut Actor novem personas integræ vitæ & existimationis nominet, ac vicissim Princeps Reus novem è suis Consiliarijs aliisque designet, & ex his tres, & ex illis ab Actore designatis duos eligat, & sic illi quinque causam examinent, & suâ sententiâ decidant. *cit. tit. 4. §. zum fünfften.* Sexta: ut uterque, videlicet tam Actor quàm Reus, duos non suspectos, honestos, & graves viros constituent, coram quibus in prima instantia secundum Ordinationem procedatur. Et quatuor illi dissentientes jus habeant ex voluntate & consensu partium optandi quintum, qui sit instar arbitri. Et si super illo quinto optando non consentiunt, Cæsar ad utriusque partis, vel etiam unius, instantiam communibus litigantium sumptibus arbitrum designet, qui secundum æquitatem & conscientiam litem dirimat. *cit. tit. 4. §. zum sechsten.*

Septima: ut Actor ex Principis conventi Consiliarijs quinque seligat, qui, sicut de novem dictum est, procedendi, & pronuntiandi facultatem habebunt. Ita tamen, ut Reus, priusquam illi quinque seligantur, unum aut duos suorum Consiliariorum, quorum operâ pro sui juris defensione utatur, excipiendo sibi reservare valeat. *cit. tit. 4. §. zum sibenden.*

Octava: ut Elector accusatus novem ex suis Consiliarijs, ex quibus quinque sint Ordinis Equestris, nominet, coram quibus causa principalis in prima instantia terminetur, iisdem prius juramento (priori remisso) obstrictis de justè secundum utriusque partis producta judicando: ita ut utraque pars quatuor, & si testes sunt examinati, post rotuli publicationem duo insuper, nec amplius, producta singulis quaternis septimanis von vier Wochen zu vier Wochen / à die exhibiti prioris scripti proximis, duplicata exhibeat & concludat, & si quid novi in ultimo scripto à Reo in præjudicium Actoris objicitur, non attendatur. *cit. tit. 4. §. zum achtsten.* Hic quoque, uti in modo proximè antecedenti, locum non habet Reconventio. *cit. tit. 5. so dann die Partheyen in su.* Appellatio

latio tamen semper admittitur. *Ordin. Cam. p. 2. tit. 6.* Ex quo patet, octavam hanc rationem à prima diversam non esse, nisi quoad modum procedendi. Cæterum in Actoris arbitrio est, quonam ex dictis modis Principem convenire velit. *cit. tit. 4. §. pen.* nisi forsan consuetudine aliud receptum sit. Hartmann. *L. 1. observ. 1. n. 9.* Zanger. *p. 2. de Except. c. 1. n. 407.*

343. Si Principes conveniuntur ab hominibus Imperio mediatè subjectis, iisque vel proprijs subditis (inter quos omnes, tametsi Nobiles, numerantur, qui ejus jurisdictionem agnoscunt, & Landsassen dicuntur) vel à non suis, sed aliorum subditis, eadem ratio juxta *Ordin. Cam. cit. 4. §. fin.* tenenda est, quam modo à secundi generis personis tenendam adversus Principes dixi. Testaturque Mynsinger. *cent. 5. observ. 1. n. 2.* in quamplurimis causis judicatum à Camera Imperiali fuisse, à Principe requisito non posse cogi subditos, ut coram suis Principis Consiliarijs desuper deputatis agant, sed posse ipsos alijs ordinarijs remedijs uti: nisi Princeps probet, se hoc juris ex consuetudine habere, ut penes actores non sit electio, sed conveniri ipse debeat coram suis Consiliarijs. Idemque tradit Gaill. *L. 1. obser. 1. n. 19.* videlicet, si Civitas Municipalis, seu non immediatè Imperio, sed alicui Principi subjecta, ipsum Principem Dominum suum in jus vocet, conveniri eum debere coram suis Consiliarijs, vel posse subditos eligere unam ex octo vijs *p. 2. ordinat. tit. 4.* præscriptis & modò enarratis. Idem docent Cothmann. *Jur. Responso 32. à n. 12.* Mindan. *de Processib. L. 1. c. 17. n. 9.* Umm. *de Process. Judic. disp. 4. th. 8. n. 44.* Schvvanman. *L. 1. Process. Cameral. c. 1. n. 27.* Hartm. Hartmanni *L. 2. pract. observ. tit. 1. in addit.* aliisque. Quod tamen duntaxat verum est, si solus Princeps conveniendus sit: nam si cum ipso alius lite pulsandus esset, qui privilegio Austregarum non gauderet, ad Cameram deveniendum foret. Cothman. *l. c. n. 18.* Mindan. *L. 3. de Process. c. 4. n. 6.* Umm. *l. c.* Videantur ea, quæ dicuntur infra *n. 352.*

344. Si denique contra Principem Imperij extraneus seu
extra

extra Imperium constitutus disceptare velit, juxta Mind. *l. c.* & Math. Stephani *L. 2. de Jurisd. p. 1. c. 3. mem. 3. n. 25.* rectè eum convenit in Camera Imperiali. E contrario contendit Vultejus *in cit. L. 1. C. Ubi Senator. vel Clariss. n. 44.* & Gilhaufen *c. 1. Arbor. Judic. p. 1. §. 8. n. 4. v. si verò.* non posse convenire coram Camera, sed solo Imperatore, utpote qui de Jure communi est Principum Imperij Ordinarius. A fortiori asserunt, quòd in tali casu non possit Princeps conventus causam revocare ad Judicem privilegiatum Austregarum, cum extraneus non teneatur Ordinatione Imperij, & Austregæ sint stricti Juris, ac propterea ultra casum in Ordinatione expressum non extendenda. Verùm non apparet, cur avocatio ista fieri non possit. Nam in actione & accusatione non forum Actoris, sed Rei consideratur, & extraneus æquè ac indigena forum Rei sequitur, neque Jura, dum hoc forum ab Actore sequendum dicunt, inter commune & privilegiatum forum distinguunt, aut utrùm Actor sit indigena an extraneus. Hinc Judæi quoque, & infideles alij, Clericum convenire nequeunt, nisi coram competente ejus Judice Ecclesiastico, nec extraneus quisquam, v. g. Italus aut Hispanus, Germanum Nobilem Imperio immediatè subjectum coram Electore aut Duce, in cujus territorio habitat. Cum igitur in prima instantia forum Austregarum sit forum competens immediatorum Imperij subditorum, consequens est, eos ibi esse conveniendos etiam ab extraneis. Non igitur valet, quod illi dicunt, extraneos non teneri Ordinationibus Imperij: etsi enim regulariter loquendo iisdem non teneantur, tenentur tamen, si hic delinquant, contrahant, aut quasi contrahant suscipiendo judicium contra loci subditum, & si contra hunc agant, tenentur statutis & consuetudinibus Curix, ubi litigant: alias sequeretur, quòd subditos Imperij, neque coram Imperatore aut Camera Imperiali convenire tenerentur, sed ad suum, Actorum videlicet, Judicem reos trahere possent, aut arbitri eligendi essent. Nihilominus adhuc dicendum videtur, extraneum, seu

Nn

eum,

eum, qui non est Imperij subditus, conveniendo immediatum Imperij subditum non teneri sequi iudicium Austregarum. Cum enim in Ordinatione Camerali, ubi de Austregis agitur, mentio solum fiat de subditis Imperij, quomodo videlicet hoc iudicio immediati aut ab immediatis aut à mediatis conveniendi sint, ejusque dispositio sit stricti Juris, ut dictum est, & à Jure communi exorbitans, idcirco non est extendenda à subditis Imperij ad extraneos. Quod maximè procedit in sententia, quæ tenet, jurisdictionem Judicum Austregarum esse solum delegatam: cum mandata jurisdictio non extendatur ultra personas expressas, & jurisdictio dictorum Judicum mandata ab Imperio tantum sit ad personas Imperio subjectas. Quòd verò extraneus immediatum Imperij subditum coram Imperatore convenire tenetur, tametsi ipse Legibus Imperij subjectus non est, indeprovenit, quia ex Jure communi & ubique gentium recepto, quin ipsa naturali ratione constat, quemlibet coram suo Superiore & Magistratu ordinario conveniendum esse, nec posse trahi ad alium, qui ejus Judex non est.

345. Jam verò secundi quoque Ordinis Status, de quibus paulò antè n. 337. si conveniuntur à primi Ordinis, seu Principibus, privilegio primæ instantiæ gaudent, juxta formam in *Ordin. Cam. p. 2. tit. 3.* præscriptam, ubi duo modi proponuntur. Primus est, ut accusatus ad denuntiationem & requisitionem Actoris tres Electores, Principes, vel Principali Dignitate eminentes, non suspectos nominet, ex quibus Actor sibi unum, coram quo actionem proponat, eligere possit. *Ordin. Cam. 2. tit. 3. §. oder soll der Churfürst.*

Alter: ut Elector vel Princeps, qui est Actor, ab Imperatore impetret sui Status Commissarium minimè suspectum, nec à Rei domicilio ultra 12. milliaria habitantem. *cit. tit. 3.* Alterutrum ex his modis eligendi arbitrium est penes Actorem.

346. Si autem conveniendi sunt à sui Ordinis adversario, seu ab alio Prælato, Comite &c. rursus duplex modus id faciendi in eadem

eadem *Ordin. Camerali p. 2. tit. 5.* proditus est, quorum alterum Actor eligat. Primus: ut Reus ad denuntiationem & requisitionem Actoris nominet tres Electores, Principes, vel Principali Dignitate eminentes, non suspectos, nec ab Actore ultra duodecim milliaria distitos, ex quibus idem Actor, quem maluerit, eligere valeat. Secundus: ut Actor ab Imperatore Commissarium impetret Reo minimè suspectum, & ultra duodecim milliaria ab eodem non distitum, sub quo secundum Ordinationis formam causa decidatur. *cit. tit. 5. §. oder wo ihm.* Utile verò est, ut monet Schvvanmann. *L. 1. Process. Camer. c. 3. n. 8.* & Ummius *l. c. th. 9. 64.* si Actor plures Commissarios impetret, & illis conjunctim & separatim cognoscendi potestatem tribui faciat: ne si forsan unus moriatur, cum multo temporis & sumptuum dispendio alium quarere cogatur.

347. Si denique conveniantur ab ijs, qui tertij sunt Ordinis, videlicet à Civitate aliqua Imperiali, immediatè in Camera Imperiali conveniuntur: quia hic casus nullà speciali decisione definitus est, ac idcirco dispositioni Juris communis relictus. *Mindan. L. 1. de Process. c. 18. memb. 3. Stephani l. c. n. 36.* Eadem est ratio, quando conveniuntur ab alijs Civitatibus vel personis Imperio mediatè tantum subjectis; sive sint proprijsorum subditi, sive alieni: quia Reus & Actor immediatè Imperio subjecti esse debent, ut privilegium Austregarum locum habeat. *cit. tit. 5. §. tit. 27. Mynsing. cent. 1. observ. 89. Zanger. p. 2. de Exception. c. 1. n. 356.* Hinc Nobilis Landsassus, seu mediatè solum subditus Imperio, alium Nobilem, Civitatem, Comitum, vel Baronem eodem immediatè subjectum, in Camera convenit, & non coram Austregarum Judicibus. *Gaill. cit. observ. 1. n. 17. Sixtin. de Regalib. L. 1. c. 8. n. 66. Nolden de Statu Nobil. c. 17. §. 2. n. 53. Gilhausen l. c. n. 8. Mynsing. l. c. ubi testatur, crebrioribus sententijs ita judicatum in Camera fuisse.* Cur verò Prælati ac Nobiles immediatè Imperio subjecti ab alijs mediatè subjectis conveniantur, ut modò dictum est, coram Camera, Principes verò

coram Austregarum Judicibus, juxta dicta *n.* 343. alia differentie ratio dari vix poterit, quàm quod Statibus & Ordinibus Imperij ita visum est. Ita autem visum forsan fuit propter eminentiam Principalis Dignitatis: quemadmodum ob similem rationem à sententia Præfecti Prætoris non erat licitum appellare, sed tantum supplicare Principi. *L. un. C. de Sent. Præf. Prætor. & L. un. §. His cunabilis. ff. de Offic. Præfecti prætor. junctâ Lege si quis. de precib. Imper. offer. L. 1. ff. à quib. appell. non lic. & L. 1. ff. de Postulando.*

348. De Civitatibus Imperialibus, quas tertium Ordinem inter immediatos Imperij subditos constituere dixi supra *n.* 337. dicendum est, eas non solum à suis subditis & civibus, sed etiam alio quocunque mediato vel immediato Imperij subdito, in prima instantia conveniri in Camera Imperiali, nec judicijs Austregarum gaudere. Gaill. *L. 1. observ. 1. n. 20.* Mindan. *l. c. c. 19. mem. 10.* Ummius *l. c. n. 48.* Sixtin. *l. c. n. 65.* Stephani *l. c. à n. 37.* Roding. *L. 1. Pandect. Cameral. tit. 4. n. 13.* Author *Decision. Camer. v. Außtrag seyn. contra Fichard. L. 2. consil. 129. q. 3. & Gilhausen l. c. n. 3. & 6.* Ratio est: quia nullus est textus, qui ipsis Austregas concesserit, & in exorbitantibus non est extensio concedenda. Everhard. *in Topic. leg. loco 79. n. 14.* Sunt tamen nonnullæ Civitates Imperiales, quæ primæ instantiæ & Austregarum privilegium habent vel longissimi temporis præscriptione vel speciali gratiâ Imperatoriâ. Tales esse dicuntur Argentina, Dünkelspöhla, Eslinga, Fridburgum, Gelnhusium, Hala Suevorum, Memminga, Mülhusium Thuringorum, Norimberga, Ratisbona, Reütlinga, Schvveinfurtum &c. de quibus Matth. Wehner. *L. 6. Symphor. c. 7.* Ummius *l. c. n. 48.* Stephani *l. c. n. 38.* Blumen *Process. Cam. tit. 26. n. 53.*

349. Id pariter dicendum de casu, quo plures ejusdem litis sunt consortes, & unus immediatè, alius tantum mediatè Imperio subjectus est; aut unus privilegio Austregarum gaudet, alter in prima etiam instantia in Camera conveniendus est: nam propter

pter causæ continentiam uterque simul in Camera Imperiali convenitur. Mynsing. *cent. 1. observ. 4.* Gaill. *L. 1. observ. 32. n. 2.* Roding. *l. c. à n. 6.* Mindan. *de Process. L. 3. c. 4. mem. 6.* Cothomann. *L. 1. consil. 32. n. 18.* Civitates quoque Provinciales seu mediatè Imperio subjectæ à Domino Provinciæ, & subditi à Comitibus, Baronibus, Nobilibus immediatis, in prima instantia coram Camera Imper. conveniuntur. Mynsing. *cent. 5. observ. 1.* Ac universim dicit Additionator Hartm. Hartmanni *L. 1. observ. 1. n. 7.* decisum esse, quòd Imperij Principes suos subditos in Camera convenire debeant. Idemque testatur Mynsing. *l. c.* nisi videlicet privilegio vel consuetudine alicubi receptum sit, ut eos conveniant coram suis Consiliarijs, aut Præfectis & Officialibus. Addit tamen idem Mynsing. *l. c.* decisum in Camera fuisse, Principem, si hoc sibi jus ex usu & consuetudine competere dicat, teneri ad hoc probandum.

350. Ex dictis patet, quòd immediati Imperij subditi, quibus privilegium Austregarum competere hæcenus dixi, non semper, & quotiescunque judicio Austregarum conveniendi sint, sed in quatuor duntaxat casibus isthoc privilegio gaudeant. Primus est: si Princeps Principem (hac voce latius sumptà non tantum pro Principibus simpliciter sic dictis, sed etiam pro Electoribus, Ducibus, Marchionibus &c.) convenire intendit. *Ordin. Cam. p. 2. tit. 2.* Secundus: si Princeps vult convenire Prælatum, Comitem, Baronem, aut Nobilem immediatum. *cit. Ordin. p. 2. tit. 3.* Tertius: si Princeps conveniendus sit ab inferioribus Principe, nimirum Prælati, Comitibus, Baronibus, Nobilibus, Civitatibus. *cit. Ordin. tit. 2. p. 4.* aut ab alijs mediatè Imperio subjectis, sive proprijs suis sive alienis subditis. *cit. p. 2. tit. 4. §. fin.* Quartus: si Prælati, Comites, Barones, Nobiles immediati invicem judicio contendere velint. *cit. p. 2. tit. 5.*

351. Sequelæ aliæ nonnullæ inde deduci, uti & quæstiones plurimæ moveri possent. Sed præterquam quòd multæ ex dictis decidi facillè possunt, ad nostrum propositum suffecerat præ-

cipuas proposuisse. Aliquæ tamen non erant omittendæ. Prima est: an Ordines hoc privilegio non obstante in Aula Cæsarea conveniri possint. Solummodo de restringenda Camera Imperialis, non autem de minuenda ordinaria Cæsaris jurisdictione, in concessione privilegiorum primæ instantiæ Austregarum actum esse, fusè tuetur Tob. Paurmeister *L. 2. de Jurisdic. c. 4 à n. 130.* Contrarium tenent Rosenthal *de Feud. c. 10 n. 12.* mirum non posse Imperatorem neglecto Austregarum iudicio mit für Vergehung der Austräg / causas in prima instantia ad suam Aulam trahere; tum quòd Austregarum Judices personis in Ordinatione Camera expressis indulti sint per viam contractûs, cui Imperator contravenire non possit: tum quòd eadem militet ratio quoad Aulam Cæsaream, quæ pugnat quoad Cameram, ne videlicet quoad instantias immediati Imperij subditi sint deterioris conditionis, quàm mediati; imò major videatur esse ratio quoad illam, quàm quoad hanc, cum iudicium Camera sit subjectum Revisioni & Syndicatui, non item Aulæ Imperatoris iudicium. Addit Reinkingk *l. c. n. 12.* hanc opinionem stabilitam fuisse in Pacis Germano Suecicæ Osnabrugæ factâ constitutione *c. 5. n. 20. §. Visitatio* per verba: *Ceterà in Aulico non minus, quàm in Camera Imperialis iudicio, privilegium primæ instantiæ, Austregarum iura & privilegia de non appellando, Statibus Imperij illibata sunt.* Verùm, ut benè monet Rosenthal *l. c. n. 34.* hæc similiæque Cæsareæ Majestatis & Statuum Imperij iudicio humiliter subijcienda sunt.

352. Altera quæstio est: an subditus extrajudicialiter à suo Principe aliòve immediato Imperij subdito gravatus ad Cameram appellare possit, an verò ad Austregas provocare teneatur. Decisum à Dominis Camera esse ait Mynsing. *cent. 4. observat. 43. n. 3.* appellationes extrajudiciales non esse recipiendas in Camera contra eos, adversus quos ipsa non habet jurisdictionem immediatam: eò quòd non sint propriè appellationes, sed magis provocationes ad causam & Judicem superiorem, ad quem provocati

cati tenentur venire. Refertque Auctor *Decifion. Cameral. in prim. & §. fubditus fi à Principe*, ac §. *fin.* multa præjudicia & cafus rejectarum à Camera hujusmodi appellationum & processuum caffatorum. Ex quo confequens esse videtur, cum illi, qui gaudent privilegio Aufregarum, in prima instantia non possint conveniri in Camera, non posse contra eosdem immediatè ad illam appellari, sed adeundos prius Aufregarum Judices esse. Verùm distinguunt Gaill. *L. 1. observ. 120. n. 1. & 2.* Mindan. *L. 1. de Processib. c. 20.* Ern. Cothmann. *L. 2. consil. 55. à n. 111. & consil. 31. n. 23.* & Reinkingk *l. c. à n. 30.* Velenim Princeps tanquam Ordinarius loci Judex & vi ac potestate jurisdictionis appellentem extrajudicialiter gravavit mandando, inhibendo, sequestrando, vel pœnas pecuniarias imponendo, &c. vel solùm tanquam pars & velut privatus, puta in aliquo contractu vel negotio, quod cum subdito habet? Si primum: ab hujusmodi gravamine extrajudiciali non obstantibus Aufregarum privilegijs ad Camera appellandum esse asserunt. Si secundum: adeundos Aufregarum Judices. Et ita decisum esse ait Rinkingk *l. c. in R. J. Ratisbonæ Anno 1597. §. Wann aber & §. darumb setzen und wollen wir.*

353. Tertiò quæritur, an primæ hæ instantiæ, seu Aufregæ locum habeant, si plures Imperio immediatè subjecti unâ actione conveniantur? Affirmant, & meritò, Mindan. *L. 1. de Process. c. 18. n. ult.* Umm. *l. c.* Schvvanmann. *L. 1. de Process. Camer. c. 4. n. 8.* cum enim omnes habeant hoc primæ instantiæ privilegium, non sunt absque causa illò privandi. Quia tamen vix singuli peculiariter intra constitutum spatium vigore Ordinationis Judices nominare queunt, nec faciliè intra breve tempus super iisdem consentire, idcirco si ex narratis supplicationum liquidum est, citra causæ divulsionem locum dari non posse primis instantiis cum omnibus suis requisitis (quæ strictè & præcisè observari debent) causa ob continentiam in Camera Imper. recipienda, & processus decernendi sunt, uti docent Schvvanmann. *l. c. §. Cæterum, De-*
nais